

Ἐδόθηκε τελευταία ἀπὸ τῆ σκηνῆ τοῦ Βασιλικοῦ θεάτρου ἓνα ἀπὸ τὰ νεώτερα ἔργα τοῦ Βέλγου δραματογράφου κ. Μ. Μάτερλιγκ,

ἡ «Μόννα Βάννα». Πρὸ ὀλίγων χρόνων, ὅταν πρωτοβγήκε, ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωση, καὶ λόγος πολὺς ἔγινε, ὄχι γιὰ τὴν ἀξία του μονάχα, ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ ἔδειξε μιὰ νέα, νὰ ποῦμε ἔτσι, τεχνοτροπία τοῦ κ. Μ. Μάτερλιγκ τοῦ ὁποίου ὅλα τὰ ἴσα μὲ τότε δράματα, μᾶς ἔδειχναν τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὴν ποίηση τοῦ μυστικισμοῦ καὶ τοῦ συμβολισμοῦ, καὶ μᾶς ἐφανεύωναν κάποια φλόγα ἀπὸ τὸν Σαίξπηρ τῆς «Τρικυμίας». Στὴν «Μόννα Βάννα» δὲ βλέπομε ὅπως σὲ κείνα, τὰ ἐκνευριστικά, μὰ ἀρμονικὰ καὶ ὠραία παραληρήματα τῶν προσώπων τοῦ δράματος, οὔτε τὰ προφητικά λόγια, οὔτε τὰς γοητευτικὰς ἐπαναλήψεις καὶ τὰ τόσα ἄλλα διακριτικὰ σημεῖα τῆς τέχνης τοῦ κ. Μ. Μάτερλιγκ. Τὸ ἔργον τοῦτο τὸ χαρακτηρίζουν μιὰ φιλοσοφία καὶ μιὰ ποίηση δεμένες μὲ τὴ λεπτότητα καὶ τὴ γλυκύτητα ποῦ διακρίνουν τὸν ποιητὴν. Καὶ τῶν αἰσθημάτων τὸ πάλεμα τόσο καθαρὰ ζωγραφίζεται, καὶ ἡ ἀνθρώπινη καρδιὰ τόσο φωτεινὰ δείχνεται, ὥστε νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ πῆ ὅτι καὶ τοῦτο εἶνε ἀπὸ τὰ λίγα ἐκείνα δραματικά ποιήματα, ποῦ φέρνουν ἀπάνου τους τὴ βούλα τῆς ἀληθινῆς Ζωῆς. Καὶ πόσο εἶνε τὸ ψυχολογικὸ χαρακτήρισμα τῶν προσώπων! Ἡ Μόννα Βάννα, ἡ γυναῖκα τοῦ Γυοῖδου Κολόνα, ἀρχηγοῦ τῆς φρουρᾶς τῆς Πίζας, προσφέρεται παρὰ τὴ θέληση τοῦ ἀντρός της, νὰ ὑποταχτῆ στὴν ἀπαίτηση τοῦ στρατάρχη τῆς Φλωρεντίας Πριγκηβάλη, ὁ ὁποῖος ἔχει μὲ τὰ φουσαῖτα του στενὰ πολιορκίση τὴν Πίζα, καὶ δὲ μένει ἄλλο παρὰ μιὰ ἔφοδος γιὰ νὰ τὴν κυριέψη. Καὶ πηγαίνει γυμνή, μὲ μονάχα ἓνα μαντύα, στὴ σκηνῆ τοῦ Πριγκηβάλη, γιὰ νὰ τοῦ παραδοθῆ μιὰ νύχτα κ' ἔτσι ἡ πατρίδα της νὰ σωθῆ μὲ τὴν ἐγκατάλειψη τῆς πολιορκίας ἀπὸ μέρος τοῦ Πριγκηβάλη, καὶ μὲ τὰ δῶρα του τὰ πλούσια, ποῦ θὶ ἔμπαιναν στὴν πολιορκημένη πόλη καὶ ποῦ θὶ χόρταιναν τὸν πεινασμένο λαὸ καὶ ποῦ θὰν τοῦ ἔδειναν κουράγιο γιὰ τὸν πόλεμον, δῶρα, ἀποτελούμενα ἀπὸ κοπάδια βωδιῶν καὶ προβάτων, κ' ἀπὸ πλήθος ἀμάξια μὲ ἄλλα τρόφιμα καὶ πολεμοφόδια. Ἡ Βάννα μαθαίνει ἀπὸ τὸν Πριγκηβάλη, στὴ σκηνῆ του, ὅτι στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, ὅταν ἦταν παιδιὰ, κάπου συναπαντήθηκαν καὶ κάπου φιλήθηκαν ἀγαπημένοι, κ' ὅτι ἀπὸ τότε ἡ καρδιὰ του δὲν ἔπαψε γι' αὐτὴν νὰ βράζη, καὶ μέσ' τὸν κόσμον φτωχὸς καὶ ταπεινὸς αὐτὴν νὰ ὀνειρεύεται, καὶ τώρα μισθοφόρος πολεμάρχης τῆς Φλωρεντίας, ποῦ ἐκέρδισε τὶς δόξες μὲ τὴν ἀντρεία του, προδίνει τὴ ζωὴ του καὶ τὶς τιμές του — κ' ὄχι τὴν πατρίδα του γιὰτὶ τέτοια δὲν ἔχει—ποῦ κ' ἡ ἴδια ἡ Φλωρεντία δὲν τὶς βλέ-

πει μὲ καλὸ μάτι, καὶ πασχίζει νὰ τὸν ταπεινώσῃ σὰν ἄνθρωπο ἐπικίντυνο στὴ δημοκρατία, γιὰ τὴ μεγάλη δόξα του, τὶς προδίνει γιὰ νὰ χαρῆ, ἔστω καὶ λίγες ὥρες, αὐτὴν ποῦ τόσον καιρὸ τὴ λαχ-
ταρᾶ. Καὶ βλέποντας τότε αὐτὸς ὁ παράφορα ἔρωτεμένος τὴν πίστη

καὶ τὴν ἀγάπη ποῦ θρέφει ἡ Μόννα Βάννα γιὰ τὸν ἄντρα της, καὶ μὴ θέλοντας νὰ τῆς πάρῃ μὲ βία τὴν ἀγάπη της, δὲν τὴν ἀγγίζει. Κι' ὅταν κοντεύει ἡ ὥρα ποῦ τῆς Φλωρεντίας οἱ σταλμένοι ἔρχονται γιὰ νὰ τὸν δολοφονήσουν ἐκδικούμενοι τὴν προδοσίαν του, αὐτὸς θέ-
λει νὰ σώσῃ τὴ Βάννα, καὶ τῆς λέει νὰ φύγῃ τὸ γληγορότερον ἀπὸ τὴ σκηνὴ του, καὶ νὰ πάῃ στὸν ἄντρα της, στὴν Πίζα, ποῦ καίγο-
ταν ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀπὸ τὸ γλεντοκόπι, ὕστερα ἀπὸ πείναν τόσον καιροῦ. Ἀλλὰ ἡ γενναιοκαρδὴ Βάννα γιὰ τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς τιμιό-
τητάς του, τὸν πείθει καὶ τὸν πέρνει, δίνοντάς του σωτηρία, στὴν Πίζα. Ἐκεῖ οὔτε ὁ ἄντρας της, οὔτε κανεὶς θέλει νὰ πιστέψῃ, πῶς ὁ πολεμάρχης τῆς Φλωρεντίας δὲν τὴν ἀγγίξε, μιὰ νύχτα ὀλάκαιρη ποῦ πέρασε μαζί της μέσ' τὴ σκηνή, καὶ ὅλοι νομίζοντε πῶς ἡ Μόννα Βάννα τὸν ἔφερεν ἐκεῖ, μὲ τὰ πλανέματά της γιὰ νὰ τὸν παραδώσῃ στὰ χέρια τους. Μονάχα ὁ Μάρκος Κολόνας, ὁ γέροντας πατέρας τοῦ Γουΐδου, πιστεύει τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' οἱ φωνές του δὲν ἀκούονται. Κι' ὅταν ὁ ἄντρας τῆς Μόννας Βάννας βάνει τὴν ὑπο-
ψία ὅτι μπορεῖ ἀληθινὰ ἡ γυναῖκα του ν' ἀγαπᾷ τὸν Πριγκηβάλη, καὶ διατάζει ν' ἀρχίσουν ἐναντίον του τὰ βασανιστήρια, αὐτὴ βλέ-
ποντας τὸ τέτοιο φέρσιμο τοῦ ἀντρός της, καὶ τὴν ἄρνησίν του νὰ δώσῃ πίστη στὰ λόγια της, ἀρχίζει ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή νὰ τὸν μισηῖ, καὶ γιὰ νὰ σώσῃ τὸν ἀγαπημένον της πιά Πριγκηβάλη, βρον-
τοφωνάζει σὲ ὅλους ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς αὐτὸς τὴν ἀτίμασε, κ' εἶπε τὸ ψέμα γιὰ χάριν τοῦ ἀντρός της. Καὶ ζητάει νὰ τὸν βάλουν στὴ φυλακὴ καὶ τὸ κλειδί της νὰν τὸ ἔχει αὐτὴ, καὶ κανεὶς νὰ μὴ τὸν πειράξῃ, γιὰτὶ αὐτὴ μονάχη της θέλει νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Καὶ κα-
τορθώνει νὰ πῇ στὸν Πριγκηβάλη κρυφὰ τὸ σκοπὸν της, ὅτι αὐτὴ θὰ τὸν σώσῃ καὶ ὅτι μαζί θὰ φύγουν. Κ' ὕστερα ἡ δαρμένη ψυχὴ της τὴ φέρνει σὲ κάποιον βύθισμα, καὶ μέσα ἀπ' αὐτὸ βγαίνουν κά-
ποια λόγια γιὰ μελλούμενην εὐτυχίαν, καὶ λέει ὅτι ἴσα μὲ δῶ ἦταν ἓνα κακὸν ὄνειρον, μὰ ἀπὸ τώρα πιά ἀρχίζει τὸ ὠραῖον, ἀρχίζει τὸ ὠραῖον... "Ὅσο γιὰ τὸ παίξιμον τοῦ ἔργου ἀπὸ τὸν θίασον τοῦ Βα-
σιλικοῦ, δὲν ἔχομε τίποτα νὰ κακίσωμε, παρὰ μονάχα τὴν ὑπερβο-
λικότητα στὴν ὑπόκρισίν της, τῆς δεσποινίδας Φραγκοπούλου, καὶ τὴ φραντζέζικη προφορὰ της.

Ρήγας Γκόλφης